

Hunden der kom ned fra bjergene

- Sankt bernhardshunden stammer fra Schweiz, og dens type kan spores helt tilbage til 1100-tallet, fortæller Karen Nielsen, Rødding, der har opdrættet racen under kennelmærket Sankt-Cardi's siden 1974.

- Racen er blevet til på det store kloster, der ligger i Sankt Bernhard-passet. Det skete på baggrund af nogle store hunde, romerne havde med sig på deres vej op gennem Europa. Disse hunde blev forædlet af klostrets munke, som blandt andet fandt anvendelse for dem i redningsarbejde.

- Man ved med sikkerhed, at der har været hunde på klostret siden 1700-tallet. Det lig-

**Sankt bernhards-
hunden
stammer fra
et kloster i
de schweiziske
bjerge**

■ Tekst og foto:
Wiegaard/Tine Luther

ger ganske højt, og ikke så få mennesker er kommet i problemer i det barske, snefyldte landskab. Man ved, at hundene i 1900-tallet har været med til at redde ca. 2000 mennesker, på deres skæbnesvangre vandringer over passet.

Stor, stærk og med god næse

- En række forskellige egenskaber gjorde sankt bernhardshunden til en god redningshund i alperne, fortsætter Karen Nielsen. - Dens gode næse gjorde den i stand til at lugte mennesker på 300 meters afstand.

Sankt bernharden fås både i en lang- og korthåret variant. Den korthårede (som ses på billedet) kræver ikke egentlig pelspleje, men den nyder at blive børstet. To gange om året fælder den. Den langhårede variant kræver 1/2-1 times pelspleje om ugen, og den skal klippes mellem trædepuderne jævnlige.

Sankt bernhardshunden er en rolig hund, der hviler i sig selv.

I modvind snakker vi helt op til flere kilometer. Hundens fantastiske stedsans bevirkede, at den altid kunne finde hjem – og lede munkene hjem i selv det værste uvejr.

- Sankt bernhardshundens stærke fysik gjorde, at den kunne arbejde det meste af dagen og tilbagelægge lange strækninger i sneen. De kraftige poter har været gode at grave mennesker fri af sneen med, når det har været påkrævet. Når hunden fandt forkomne folk i sneen, glammede den efter munkene og lagde sig så ned tæt på den vildfarne, så vedkommende kunne holde varmen, indtil munkene nåede frem. Denne egenskab ligger dybt i sankt bernhardshunden, og jeg har selv oplevet den et par gange. En gang, jeg løb i en udstillingsring, faldt jeg, og sekundet efter lå min store hund klods op af mig. En anden gang var jeg til træning med to store hvalpe. Under træningen skvattede jeg, og hvalpene lagde sig pladask på hver sin side af mig.

- Sankt bernhardshunden har formentlig også været med til at trække de forkomne mennesker ned til klosteret på båre. Det er tvivlsomt, om den nok så kendte tønde med alkohol hængt omkring sankt bernhardshundens hals virkelig har været en realitet i dens karriere som redningshund. Hunden har jo nok ikke kunnet arbejde med en stor tønde om halsen. Derimod er der beskrivelser af en slags sadeltaske, som sankt bernhardshunden har båret. I tasken kunne den blandt andet bære alkohol til stærkt trængende. Sadeltasken har også været brugt til at bære madvarer op til klosteret fra dalene.

Fornemmelse for sne

- Sankt bernhardshunden har også en speciel evne til at varsle dårligt vejr, som har været ganske nyttig for munkene, fortæller Karen Nielsen. - 20-40 minutter inden en snestorm brød løs, fortalte hunden det ved at gå uroligt rundt og hyle. Denne evne er stadig bevaret, og jeg kan altid mærke på mine hunde, når det trækker op til kraftig storm.

- De særlig dygtige af klosterets hunde kunne endda forudsige laviner. Var de ude i bjergene, kunne de pludselig finde på at ændre kurs, og øjeblikke senere kunne munkene se laviner ramme den sti, de havde forladt. Disse hunde vidste også, i hvilke områder det var farligt at bevæge sig rundt. Var sneen usikker, lagde de sig ned og kravlede forsigtigt frem.

- Min familie har også haft en lidt sjov oplevelse med hensyn til sankt bernhardens fornemmelse for uvejr og deres instinkt for at bringe folk i sikkerhed. En vinterdag min datter var ude at gå i et tiltagende snevejr med en af vores hunde, sakkede hun bagud. Det fik hunden til at gå tilbage til hende og tage godt fat i hendes ærme for at trække hende hjemad som sagde den "du skal med hjem nu".

De stærkeste overlevede

- Munkene fik fremavlet en vældig stærk, robust og brugbar hund, fastslår Karen Nielsen. - De avlede målrettet på de individer, der både var dygtige og som kunne holde til at arbejde det meste af en dag i det barske klima og terræn. Resten af hundene blev slagtet og spist, for man var nødsaget til at bruge de ressourcer, man havde for hånden.

Kom til Danmark omkring 1900

- I dag er sankt bernhardshundens tid som redder ved munkeklosteret en saga blot. Nu bruger man helikoptere og andre racer såsom schæferhunde i eftersøgningsarbejdet. Der findes dog stadig sankt bernhards-

hunde i klosteret – om end kun i sommerhalvåret. Til gengæld er racen blevet udbredt i store dele af verden.

- Midt/sidst i 1900-tallet begyndte man at interessere sig for sankt bernhardshunden i udlandet. Englænderne importerede en del og blandede mastiff i, hvilket stadig ses på deres hunde, der er temmelig langbenede og med ret så løs hud i hovedet.

- De første sankt bernhardshunde kom til Danmark lige før 1900. Racen toppede i 80'erne med godt og vel et par hundrede nye registreringer årligt. Siden har den været for nedadgående – sikkert på grund af dens størrelse, som mange nok forestiller sig er lidt for stor at have i hjemmet.

- I år ryger registreringstallet nok helt ned på 50-75 hunde. En del af forklaringen herpå er dog også, at racen har haft nogle problemer med HD, som har ført til avlsrestriktioner. Nu må kun hunde med status A, B og C parres, så man kan ikke parre med hvem som helst. Derfor er der også blevet importeret en del nye sankt bernhards-hunde hertil i løbet af året.

- I øvrigt er Danmark medlem af organisationen Forum, der også har Schweiz, Tyskland og Italien som medlemmer. I det beskæftiger man sig blandt andet med racens sundhed. Vi er også med i sammenslut- ➔

Sankt bernhardshunden er robust og har et godt helbred. Dog er det overordentligt vigtigt, at den fodres af rigtigt sammensat foder til store racer under opvæksten. Ellers kan den blive kohaset eller få så blød forhånd, at den næsten går helt nede på albuen.

ningen WUSB stiftet i 1967, som er en forening med medlemmer fra hele verden, der mødes hvert år til sankt bernhard-træf.

To pelsvarianter

- Den oprindelige sankt bernhard er korthåret, men på et tidspunkt dukkede en langhåret variant op – sikkert på baggrund af indkrydsning af andre racer, forklarer Karen Nielsen. - Munkene kunne ikke rigtig bruge den langhårede hund, fordi sneen klumpede i dens pels og mellem dens poter. Derimod blev den langhårede sankt bernhard populær udenfor klostret, og det var faktisk den hyppigste variant en overgang – også herhjemme. I dag er det cirka fifty-fifty.

En rigtig ude-hund

- I kraft af sin baggrund er sankt bernhard en rigtig ude-hund. Mange af hundene elsker at være ude uanset vejrliget. Derfor synes jeg, man bør bo, så den har mulighed for at være meget udendørs.

- At sankt bernhard holder af at være ude, er ikke ensbetydende med, at den spurter rundt. Motionsbehovet er temmelig moderat, men det er jo i bund og grund en arbejdshund, så den vil gerne have nogle opgaver. Lydighed og næsarbejde er gode bud på beskæftigelse, og den kan også gå for vogn.

- Rolig er et meget kendetegnende ord for racen. Den er sindig og gør ikke noget, før

den har overvejet, om den gider. Sammen med roen hænger en stor tålmodighed. En sankt bernhardshund står ikke og tripper; den kan stå og vente længe – ”mor” kommer jo nok tilbage...

Nem at opdrage

- En stor hund som en sankt bernhard skal opdrages, ellers kan man ikke holde den ud, mener Karen Nielsen. - Heldigvis er det en meget nem race at opdrage. Den er ret lærenem, og man kan lære den mange ting. Til tider kan den dog godt være lidt stædig. Hvis den for eksempel har bestemt sig for at tisse op af en bestemt sten, kommer den ikke, før den har gjort det – så kan man kalde så meget, man vil. Men den kommer, når den er klar, det er sikkert.

Tager gerne en tur i sofaen

- Generelt er sankt bernhardshunden meget venlig – også overfor fremmede, og den vil gerne i kontakt med mennesker. Kælen er den også, og får den lov, takker den ikke nej til en tur i sofaen.

- Sin egen familie knytter sankt bernhard sig tæt til og passer godt på. Det er en god vagthund med præventiv effekt. Den gør og bider ikke, men stiller sig bare roligt op foran uvedkommende, og ingen tør jo gå forbi så stor en hund. ■

Se mere på www.dansk-sankt-bernhard-klub.dk

Sankt bernhardshunden er ikke specielt motionskrævende, men den elsker at opholde sig ude og sætter pris på en tur i skoven. Her ses Karen Nielsen med en hund af eget opdræt.